

Branchevereniging

Kringloop
Nederland

Monitor Kringloop Nederland 2023

Oktober 2024

Inhoud

3 Inleiding

4 Impact infographic

5 Trends en ontwikkelingen
in de kringloopsector

9 Ontwikkelingen in de sector:
de cijfers

9 Circulair
13 Sociale werkgelegenheid
16 Financieel

20 Conclusie

21 Verantwoording

Monitor Kringloop Nederland 2023

De Branchevereniging Kringloop Nederland (BKN) wil de impact van de kringloopbranche zichtbaar maken en ontwikkelingen kunnen volgen. Daarom verzamelt BKN jaarlijks de cijfers van alle aangesloten kringlooporganisaties in de Monitor Kringloop Nederland. BKN vertegenwoordigt **66 kringlooporganisaties** met zo'n **250 winkels**.

Kringlooporganisaties leveren een belangrijke bijdrage aan de thema's **inclusieve arbeidsmarkt** en **circulaire economie**. Deze monitor laat zien dat de sector flinke impact maakt op beide thema's.

De infographic maakt in één oogopslag zichtbaar wat alle BKN-leden dit jaar samen bereikt hebben. Dit rapport gaat dieper in op de cijfers en laat de ontwikkelingen over de jaren zien. Het eerste deel bevat de kern van die analyse. In de delen daarna lichten we de cijfers verder toe met grafieken en tabellen aan de hand van de thema's *circulair*, *inclusief* en *financieel*.

In 2024 is de Monitor Kringloop Nederland gedigitaliseerd. Dit om het voor BKN-leden makkelijker te maken om jaarlijks data aan te leveren. Ook leidt dit tot eenduidiger data die ook beter vergelijkbaar zijn. Door deze digitaliseringsslag zijn sommige data dit jaar wel anders uitgevraagd is dan voorgaande jaren, waardoor cijfers onderling niet altijd even goed te vergelijken zijn. Daarom zult u op sommige plekken de vergelijking met voorgaande jaren missen. Vanaf volgend jaar verwachten we de vergelijking weer te kunnen maken.

September 2024, Utrecht

Auteurs

Roel Beumer
Rachel Heijne
Tanja Meeuwssen
Liza Hoefnagels
Stijn Belder

Eindredactie

Groenvoer Communicatie,
Jaap Rodenburg

Opmaak en design

Positive Impact Design

Monitor 2023

De branchevereniging heeft **66 leden**
met in totaal **248 winkels**

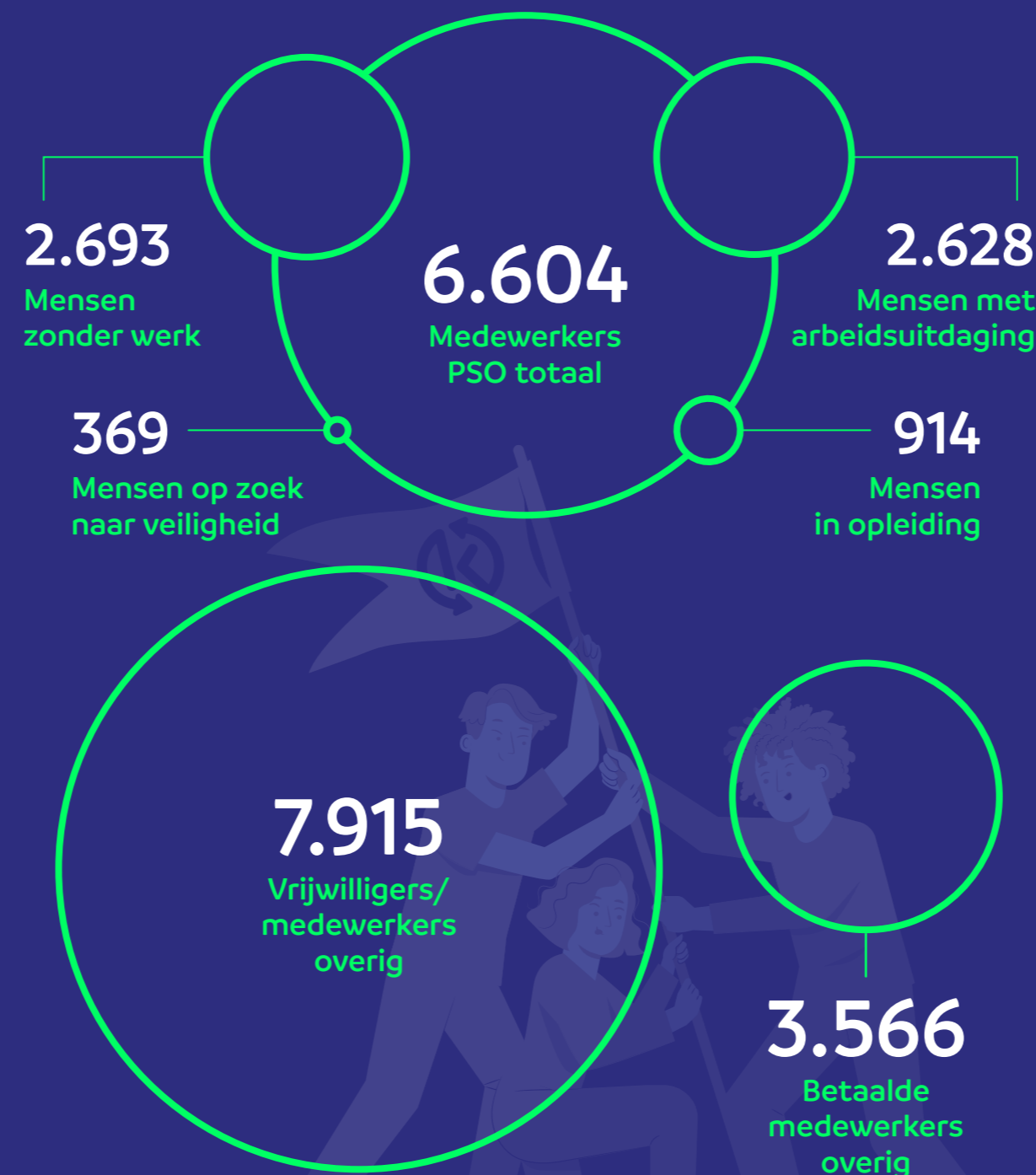
Circulair

233 miljoen kilo
CO₂ bespaard

Inclusief

18.086 medewerkers

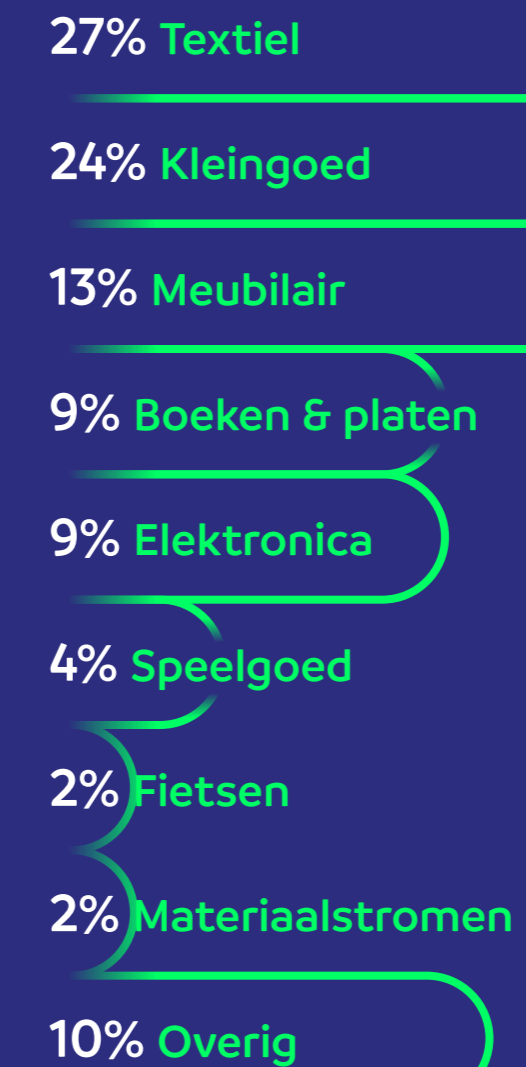

Financieel

15,7 miljoen klanten

Winkelomzet
€ 188 miljoen

Gemiddelde klantbesteding
€ 12,01

Trends en ontwikkelingen in de kringloopsector

BKN Leden

De Monitor Kringloop Nederland maakt elk jaar inzichtelijk welke impact BKN-leden maken. De aangesloten kringlooporganisaties voeren het Keurmerk Kringloop Nederland. Op basis van het Kader Keurmerk Kringloop Nederland wordt hun bedrijfsvoering elke anderhalf jaar gecontroleerd door een externe auditor. Met het Keurmerk onderscheiden zij zich binnen de sector door professionaliteit, transparantie en integriteit én hun bijdrage aan de inclusieve en circulaire samenleving.

Zoals op onderstaande afbeelding te zien is, zitten de leden en hun winkels verspreid door het hele land. Hiermee heeft BKN een landelijk dekkend netwerk.

Economische ontwikkelingen

De afgelopen jaren hebben de coronacrisis, stijgende energieprijzen, de inflatie en de daaruit voortvloeiende verhoging van het minimumloon grote invloed gehad op de kringloopbranche. Het afgelopen jaar zijn daar de lage prijzen voor reststromen textiel bij gekomen.

Hoewel de energieprijzen gestabiliseerd zijn (zij het niet op het oude niveau), blijft de stijging van het minimumloon doorgaan. Dit heeft uiteindelijk effect op het hele loongebouw. Deze kostenstijging heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van BKN-leden. Sommigen zien zich gedwongen om de kosten door te berekenen in hun prijzen of andere maatregelen te treffen. Tegelijkertijd is dit een dilemma voor de branche. Kringlooporganisaties willen prijzen immers laag houden voor bezoekers met een beperkt budget, en willen werk blijven bieden aan mensen die anders moeilijk een plek vinden op de arbeidsmarkt.

De ontwikkelingen op de textielmarkt spelen een belangrijke rol. De prijzen voor reststromen textiel zijn sterk gedaald. Samen met de stijging van het minimumloon vergroot dit de druk op de sector aanzienlijk. Eerder dit jaar zijn meerdere Nederlandse textielrecyclers failliet gegaan. Hoewel de textieltak binnen de kringloopbranche nog standhoudt, neemt ook daar de druk toe. Textiel beslaat 27% van de omzet van kringlooporganisaties. Zij blijven zitten met grote hoeveelheden textiel die opgeslagen moeten worden, wat extra kosten met zich meebrengt.

De cijfers over 2023 laten gelukkig zien dat de sector veerkrachtig is. De bijdrage die de kringloop kan bieden aan de circulaire economie en de inclusieve arbeidsmarkt wordt breed erkend. Kringlooporganisaties zouden hun rol nóg beter kunnen vervullen als de financiële situatie minder penibel zou zijn. Daarom pleiten we als BKN voor een btw-verlaging voor kringlooporganisaties met een ANBI- of SBBI-status (Algemeen of Sociaal Belang Behartigende Instelling) of het Keurmerk Kringloop Nederland. In andere Europese landen geldt voor kringlooporganisaties met een maatschappelijk doel al een verlaagd btw-tarief.

Daarnaast helpt het als werkgevers vergoedingen krijgen voor de inspanning die zij leveren om werk te bieden aan mensen die extra begeleiding nodig hebben. De afschaffing van het lage inkomensvoordeel (LIV) voor werkgevers vanaf 2025 helpt dan niet. Verder blijkt dat werkgevers regelingen niet altijd goed benutten, omdat die complex zijn. Eenvoudige regelgeving en ondersteuning kunnen dit verhelpen. Daarbij gaat het helpen als producenten via de Uitgebreide Producenten Vergoeding (UPV) een vergoeding geven aan kringlooporganisaties die een rol spelen in het inzamelen en sorteren van textiel.

Tot slot zijn er nu al gemeenten die afspraken maken met kringlooporganisaties voor het inzamelen van grof huishoudelijk afval en daar een passende vergoeding voor geven. BKN vindt het een goede ontwikkeling dat steeds meer gemeenten zulke afspraken met kringlooporganisaties maken.

Circulaire ontwikkelingen

We bevinden ons midden in een klimaatcrisis. Een belangrijke beweging die nodig is om hieruit te komen, is de omslag naar een circulaire economie om CO₂-uitstoot voor het winnen van grondstoffen terug te dringen. Maar volgens het jaarlijkse [Circularity Gap Report](#) van Circle Economy Foundation raken we juist verder verwijderd van de circulaire economie. Waar de circulaire economie in 2018 nog 9,1% van de wereldeconomie besloeg, was dat percentage in 2023 gedaald naar 7,2%. Er is dus nog veel werk aan de winkel.

De Nederlandse overheid heeft als doel om in 2050 volledig circulair te zijn en heeft hiervoor het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) opgesteld. De Raad van de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) heeft echter gesignaleerd dat de huidige plannen in het NPCE niet ambitieus

genoeg zijn om dit doel te bereiken. BKN heeft [een reactie gegeven op zowel het NPCE als op het rapport van de Rli](#)¹. BKN stelt dat de overheid niet genoeg durf toont om de noodzakelijke systeemverandering te realiseren die nodig is voor een echte circulaire economie. Een concreet voorbeeld hiervan is het gebrek aan voldoende financiële prikkels. Circulaire economie-experts zijn het erover eens dat zonder die prikkels een lineaire economie misschien in de marge te verduurzamen is, maar niet echt circulair zal worden. Subsidies, belastingvoordelen en andere economische voordelen kunnen bedrijven en consumenten aansporen om te investeren in circulaire processen. Zonder deze stimulansen zijn de kosten van circulaire methoden op korte termijn vaak hoger dan de voordelen, waardoor het lineaire model aantrekkelijker blijft.

De grootste negatieve impact op het milieu van de gemiddelde Nederlander komt voort uit de aankoop van nieuwe spullen². Hiermee wordt de belangrijke rol van kringlooporganisaties in de omslag naar een circulaire economie duidelijk: kringlooporganisaties zorgen voor (lokaal) producthergebruik. Dit blijkt ook uit de cijfers die we presenteren op pagina 9.

Cijfer

*Er is werk aan de winkel: waar de circulaire economie in 2018 nog 9,1% van de wereldeconomie besloeg, was dat in 2023 **gedaald tot 7,2%**.*

Uitgebreide Producenten verantwoordelijkheden (UPV's)

De regelgeving rondom de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) maakt producenten verantwoordelijk voor hun producten nadat consumenten ze hebben afgedankt. Deze wetgeving moet producenten stimuleren producten te maken die duurzamer zijn, langer meegaan en beter gerepareerd kunnen worden. Ook moet zij het aandeel fast fashion, fast furniture en andere goedkope producten van bedenkelijke kwaliteit terugdringen. Dit is belangrijk om de milieudruk te verminderen.

Naast deze verplichting kent de wetgeving ook specifieke doelen voor recycling en, steeds vaker, voor hergebruik. Kringlooporganisaties spelen een cruciale rol bij het bereiken van deze doelen. Ze zijn namelijk essentieel voor het verwerken en hergebruiken van producten die door consumenten zijn afgedankt.

De UPV-regelgeving voor elektrische en elektronische apparaten is al enkele jaren van kracht, en sinds 2023 is er ook een UPV voor textiel. Momenteel wordt er nagedacht over een UPV voor meubels. UPV's hebben een grote invloed op kringlooporganisaties. Zij zijn immers actief in de 'afdankfase' van de producten. Zij moeten gaan bijhouden hoeveel producten er ingezameld worden en wat er met die producten gebeurt. De kringloop houdt al data bij met deze monitor, maar producenten zullen meer gedetailleerde data over hun stromen willen hebben, dat brengt voor kringlooporganisaties een andere werkwijze met zich mee.

1. Kringloop Nederland, Tweedehands de norm en nieuw een uitzondering. Beschikbaar op: www.kringloopnederland.nl/nieuws-publicaties/tweedehands-de-norm-en-nieuw-een-uitzondering (Geraadpleegd op 14 augustus 2024) en www.kringloopnederland.nl/nieuws-publicaties/actie-op-advies-rli-weg-van-de-wegwerp-maatschappij.

2. Babette Porcelijn, 2019, [De verborgen impact](#).

BKN staat positief tegenover een UPV voor meubels, zeker als doelstellingen op lokaal hergebruik en reparatie daarvan deel uitmaken. Bovendien moet de financiële bijdrage van producenten hoog genoeg zijn om de kosten te dekken die gemaakt worden om doelstellingen te halen en extra administratieve lasten in de keten te vergoeden. Daarnaast pleit BKN ervoor om UPV-opbrengsten deels te reserveren voor sociale ondernemingen, zoals in Spanje³ al gebeurt. Kringlooporganisaties kunnen daarmee nog meer spullen repareren, *upcyclen* en hergebruiken. Tegelijk blijft BKN benadrukken dat UPV's niet zaligmakend zijn en aanvullende beleidsmaatregelen nodig blijven, zoals het zwaarder belasten van grondstoffen en minder belasten van arbeid.

Sociale werkgelegenheid

BKN-leden creëren veel werkplekken voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt moeilijk een baan vinden. Primair bieden kringlooporganisaties werkplekken in de winkel, bij de inname en het sorteren van goederen. Steeds vaker is er ook werk binnen horeca-activiteiten, naaiateliers, fietsenwerkplaatsen, houtwerkplaatsen of de reparatie en upcycling van meubels en andere goederen.

De kringloopbranche levert hiermee een onmiskenbare bijdrage aan de transitie naar een meer inclusieve samenleving. Werk bieden aan mensen die moeilijk hun weg vinden in het arbeidsproces is voor veel kringlooporganisaties zelfs het primaire doel. Een meerderheid van de werknemers binnen de branche vindt het lastig een plek te vinden op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd zien we dat de doelgroep, die hun plek vindt bij de kringloop, een steeds complexere hulpvraag heeft door de krapte op de arbeidsmarkt.

Uit een recente kosten-baten analyse van Cedris en Divosa⁴ blijkt maar weer hoezeer het loont om te investeren in mensen met een arbeidsbeperking: het levert veel meer op dan het kost. Uit de analyse blijkt dat het naar werk begeleiden van 40.000 extra mensen via loonkostensubsidie de maatschappij 400 miljoen euro oplevert.

De kringloopsector biedt al decennialang werk aan mensen die wat ondersteuning kunnen gebruiken. Dat vinden we belangrijk voor de mensen zelf, voor de samenleving én voor de economie. We zijn blij dat dit onderzoek nu ook de waarde hiervan in harde euro's aantoont. Daarnaast vindt BKN het belangrijk dat je mensen dan voorbereidt op een arbeidsmarkt waar perspectief in zit. De circulaire economie vraagt veel arbeid; om de omslag naar de circulaire economie te maken, hebben we heel veel handen nodig. In de kringloopsector verbinden we de uitdagingen in het sociale domein – het bieden van werk aan mensen die lastig hun weg op de arbeidsmarkt kunnen vinden – met de inzet op de circulaire economie, waarin we veel handen nodig hebben voor praktisch werk.

3. <https://rreuse.org/new-spanish-law-mandates-50-of-tenders-to-social-and-circular-enterprises/>

4. <https://cedris.nl/nieuws/lancering-mkba-loonkosten-subsidie-een-game-changer-voor-de-sector/>

Ontwikkelingen in de sector: de cijfers

Circulair

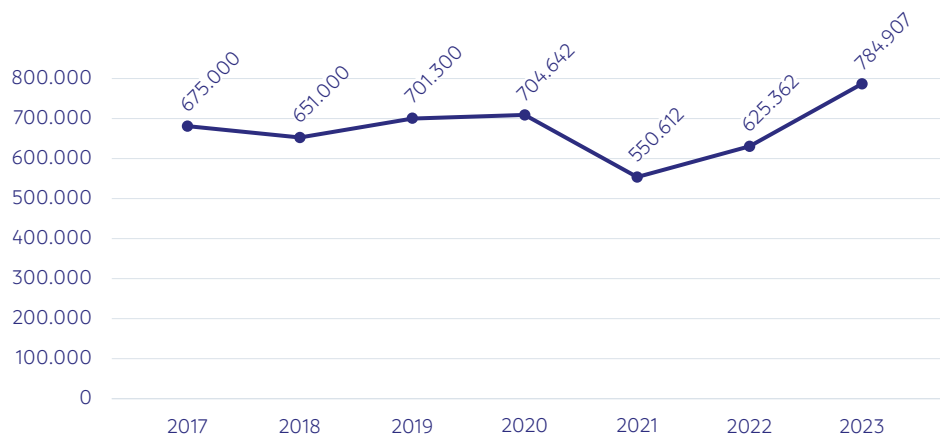
Inzameling

In 2023 zamelden BKN-leden per vestiging gemiddeld 784.907 kg spullen in.

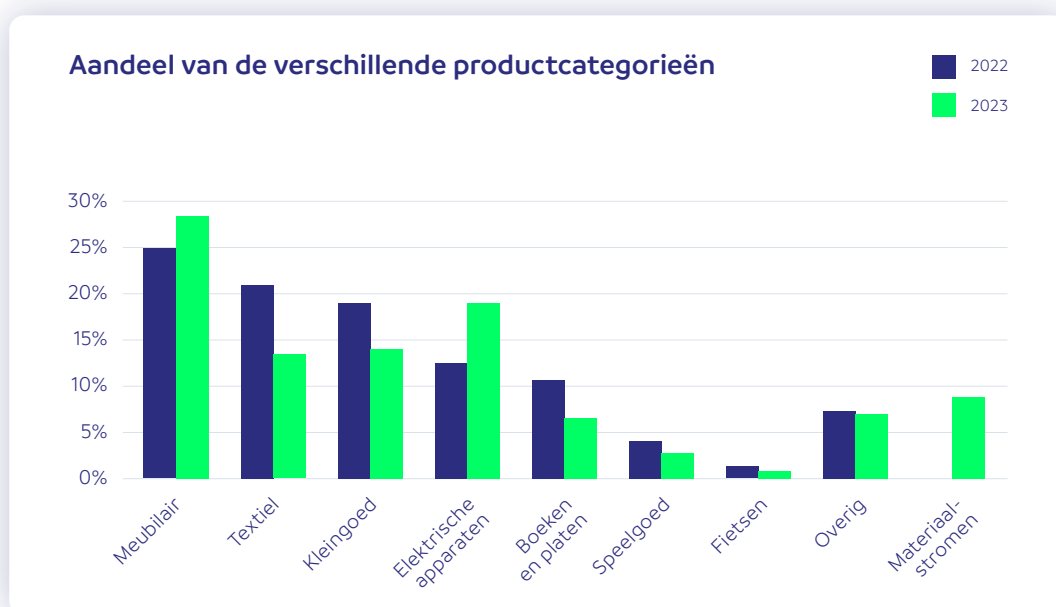
De volgende grafiek laat de trend van de afgelopen 6 jaar zien. Na een sterke daling in 2021 vanwege de corona-pandemie zagen we de inzameling na 2022 stijgen; nu zien we dat de volumes van voor corona worden overtroffen.

TREND: We zien dat een steeds grotere groep mensen de kringloop weet te vinden, zowel voor het brengen van spullen als voor het kopen. Die maatschappelijke trend zien we terug in deze cijfers.

Gemiddelde inzameling per vestiging (kg)

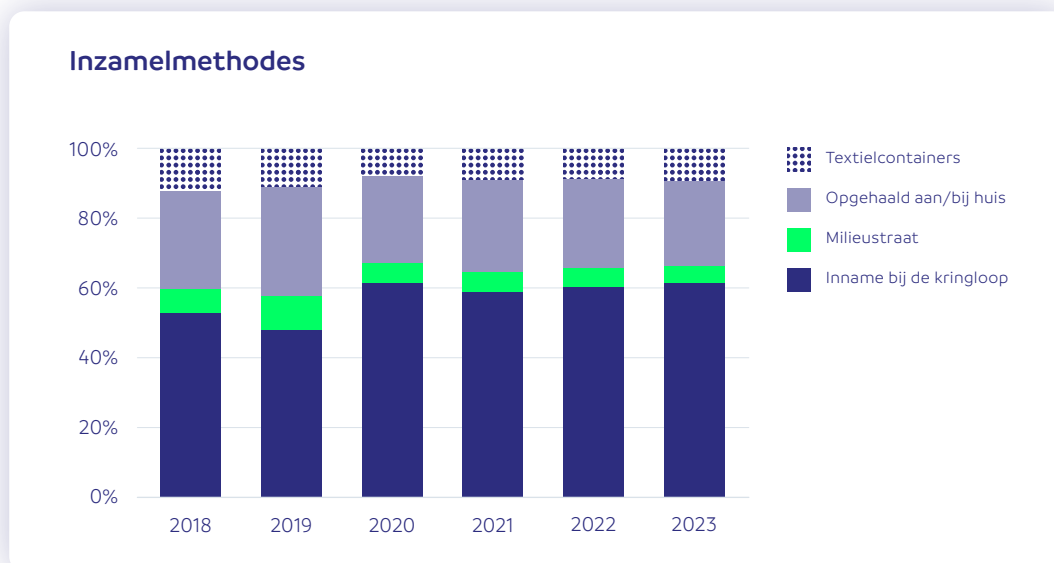
De grafiek hieronder toont het aandeel van de verschillende productcategorieën in 2022 en 2023 in het totaal aantal ingezamelde kilo's. De productcategorie 'Materiaalstromen' wordt sinds 2023 bijgehouden; daarom zijn daarvan geen eerdere cijfers.

In de meest recente gegevens over de goederenstroom zien we verschillende interessante trends die de dynamiek van de circulaire economie beïnvloeden:

- » **Textiel:** De hoeveelheid gegund textiel daalt, zowel in absolute als in relatieve termen. Het aandeel van textiel in het totaal aantal goederen is met 8 procent afgenomen. De relatieve daling heeft ook te maken met de toename van andere productstromen. De absolute daling past bij de actuele ontwikkelingen op de textielmarkt. We zien dat *fast fashion* snel de markt veroverd. Deze spullen worden kort gedragen en zijn dan niet meer goed genoeg om aan de kringloop te gunnen. Bovendien wordt nieuwe *fast fashion* verkocht voor vergelijkbare prijzen als de gebruikte kleding bij de kringloop. Deze ketens zijn daarmee een serieuze concurrent voor de kringloopsector.
- » **Kleingoed:** Het aandeel kleingoed daalde ten opzichte van andere categorieën met 5%, van 19% in 2022 naar 14% in 2023. In absolute aantallen zien we nauwelijks een daling. Dit is te verklaren door de relatieve stijging van andere productgroepen.
- » **Meubilair:** In tegenstelling tot textiel neemt de inbreng hiervan toe. Het aandeel in het totaal aantal goederen steeg met 3%. Er is ook een toename in het aantal kilo's; dit duidt vooral op het geleidelijk herstel na de diepe daling tijdens de coronapandemie.
- » **Elektronica:** Ook het aandeel van elektronica in het totaal aantal goederen steeg met ca. 7% ten opzichte van 2022.

De volgende grafiek geeft weer op welke manier de kringlooporganisaties hun goederen inzamelden in 2023:

De inzamelmethodes zijn al jaren vrij constant. In 2023 werden de meeste goederen (61%) ingezameld door inname bij de kringloop. 24% werd thuis opgehaald. Textielcontainers maken 9% van het totaal uit; nog 5% van de inzameling vindt plaats via de milieustraat.

De R-ladder⁵

Door het inzamelen van goederen, het realiseren van hergebruik en het faciliteren van recycling heeft de kringloopbranche een belangrijke rol in de overgang (transitie) naar een circulaire economie. Een centraal concept in de transitie is de R-ladder. Hoe hoger op de ladder, hoe hoogwaardiger en duurzamer de verwerking van een product is.

De hoogste twee treden van de R-ladder zijn R1: *Refuse and Rethink* en R2: *Reduce*. De belangrijkste bijdrage van de kringloopbranche begint bij R3: *Reuse*. Dat gaat over het hergebruik van producten, de meest hoogwaardige strategie nadat een product eenmaal gemaakt is. Naast hun winkerverkoop werken kringlooporganisaties ook aan andere vormen van direct hergebruik, zoals online verkoop en donaties aan andere partijen. In 2023 verkochten minstens 37 van de 66 kringlooporganisaties spullen online.

Daarnaast houden steeds meer kringlooporganisaties zich in werkplaatsen of ateliers bezig met het opknappen, *upcyclen* en repareren van spullen. Op de R-ladder staat dit op trede R4: *Repair, Remanufacture, Repurpose*. Over deze belangrijke strategie zijn in 2022 voor het eerst cijfers opgevraagd. Toen bleek dat 6 kringlooporganisaties met in totaal 22 vestigingen hieraan werkten. De cijfers laten in 2023 een toename zien. Dankzij de vernieuwde Monitor kunnen we deze data nu ook beter specificeren: 71 vestigingen hebben een elektronikawerkplaats, 54 een fietswerkplaats, 30 een meubel- of houtwerkplaats en 29 een textielwerkplaats. Deze stijging is een belangrijke stap in het hoogwaardig hergebruik van goederen.

5. PBL, 2019.
Werkprogramma
voor monitoring en
sturing Circulaire
Economie 2019–2023

Cijfer

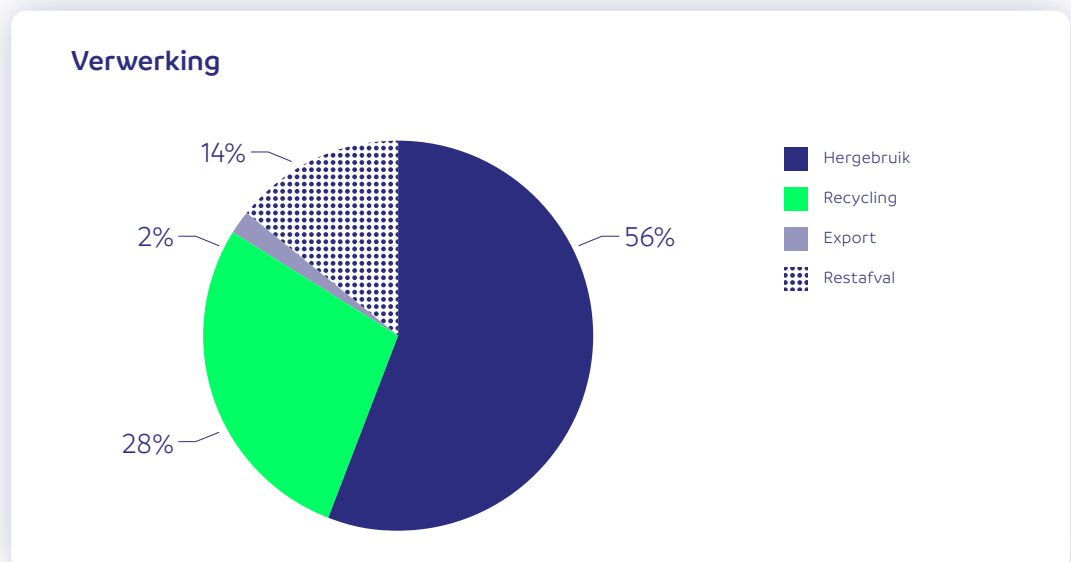
56% van de producten die binnenkomen bij BKN-leden wordt hergebruikt.

Tot slot worden bij de kringloop spullen die niet hergebruikt kunnen worden, zo goed mogelijk voorbereid voor R5: *Recycling*. Dit wordt gedaan door materialen van elkaar te scheiden. R6: *Recover*, het verbranden van materialen met energierugwinning, proberen we tot een minimum te beperken.

Het onderstaande diagram toont de resultaten van de verwerking. Uit de cijfers van 2023 blijkt dat 56% van de producten die binnenkomen bij BKN-leden wordt hergebruikt. Bij 28% van de producten kan dit niet die worden gerecycled. Echt onbruikbare spullen belanden bij het restafval (14%).

TREND: We zien dat het percentage producten dat wordt hergebruikt bij BKN-leden stijgt (56% in 2023 t.o.v. 48% in 2022) en het percentage restafval neemt juist af (14% in 2023 t.o.v. 17% in 2022). Het percentage materiaalhergebruik en recycling is met 28% onveranderd.

We zien dat binnen kringlooporganisaties een groter aandeel producten een tweede (of soms zelfs derde of vierde) leven krijgt en dat minder producten bij het restafval belanden. Dat is een positieve ontwikkeling, waarop we de komende jaren verder willen inzetten.

CO2-besparing

Op basis van de hoeveelheid ingezamelde goederen per categorie en de verdeling van hergebruik en recycling per productcategorie wordt bepaald wat de CO2 besparing is. Hiervoor wordt de CO2-tool gebruikt die TNO in opdracht van BKN ontwikkelde voor de kringloopbranche.

Hergebruik en recycling zorgen per productcategorie voor een verschillende hoeveelheid CO2-besparing. Dit hangt samen met de verdeling tussen hergebruik, recycling en restafval binnen de productcategorieën. Door het realiseren van hergebruik en het voorbereiden voor recycling hebben BKN-leden in 2023 **ruim 233 miljoen kilo CO2-uitstoot** bespaard.

Circulaire ambachtscentra

Een circulair ambachtscentrum is een plek of netwerk waarin kringloopwinkel, milieustraat, reparatie, onderwijs en sociale werkgelegenheid samenkomen. Een circulair ambachtscentrum kan op één locatie zitten, of een netwerk van partijen in een regio zijn. Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) heeft als doelstelling om in 2030 een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra te hebben. Hiervoor werkt BKN samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat en andere partijen in een kernteam. BKN vertegenwoordigt hierin de kringlooporganisaties.

Dit jaar noemen 34 kringloopvestigingen zich een 'Circulair Ambachtscentrum'. Daarvan hebben er 7 een Repair Café, of ze werken ermee samen. Nog eens 20 vestigingen geven aan dat ze in 2024 een Circulair Ambachtscentrum willen beginnen.

Sociale werkgelegenheid

In dit onderdeel maken we slechts een beperkte vergelijking met voorgaande jaren, omdat we de vragen vanaf dit jaar anders stellen. We hanteren nu de categorieën van de Presentatieladder Sociaal Ondernemen (PSO), namelijk:

- » Mensen zonder werk
- » Mensen met een arbeidsuitdaging
- » Mensen in opleiding
- » Mensen op zoek naar veiligheid

Naast de PSO-groepen, hanteren we nog een categorie 'Vrijwilligers/overige medewerkers'. Dit zijn onder andere medewerkers vanuit bureau Halt en reclassering, gepensioneerden en andere vrijwilligers die graag bijdragen aan de kringloop, stagiairs, re-integratie (geen PSO-doelgroep) en overige dagbesteding.

Tot slot kennen we de categorie 'Overige betaalde medewerkers'; dat zijn betaalde medewerkers die niet onder één van PSO doelgroepen vallen.

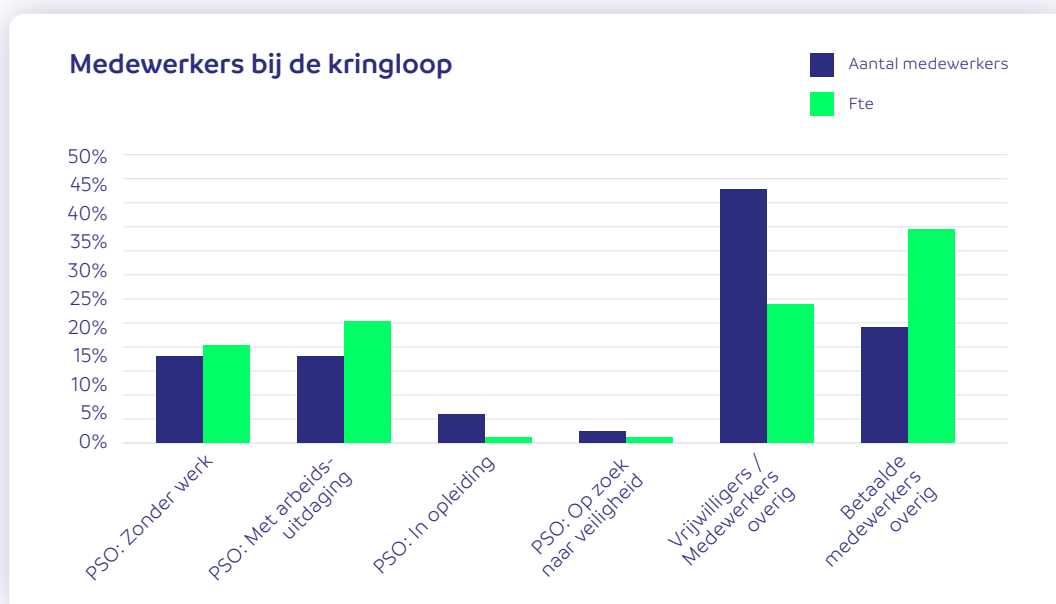
Cijfer

Het totaal aantal medewerkers op 31 december 2023 is **18.086**.

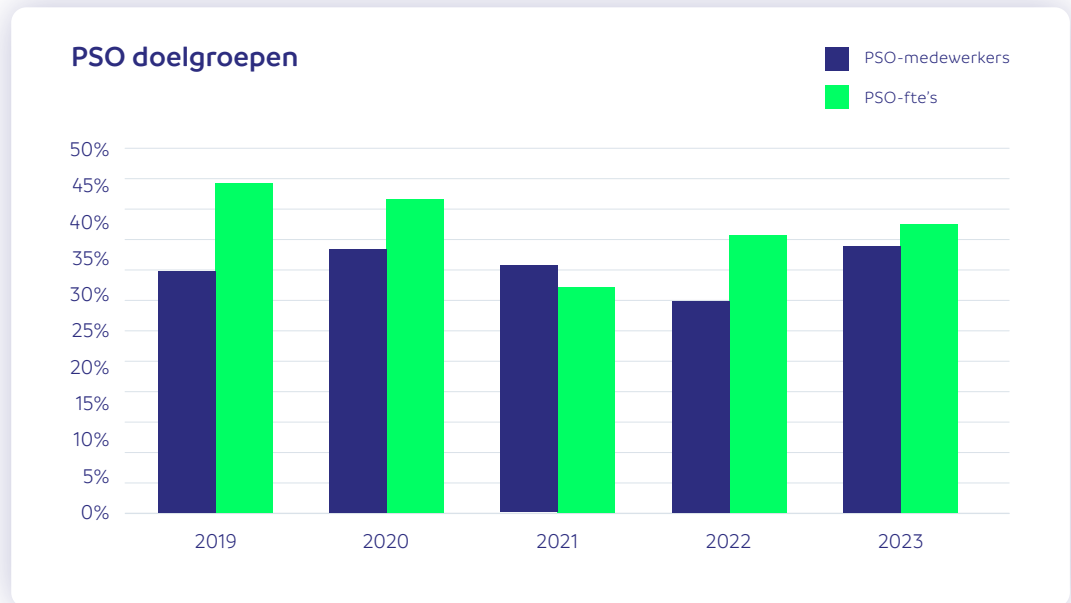
Net als in 2022 is de werkgelegenheid in aantal fte's gestegen, nu naar een **totaal van 6.093 fte**. Van de **18.086 medewerkers** die werken bij kringlooporganisaties behoren **6.604 medewerkers (37%) tot een PSO-doelgroep**; de grootste twee PSO-doelgroepen zijn 'Mensen zonder werk' en 'Mensen met een arbeidsuitdaging'. **5%** van alle kringloopmedewerkers zijn studenten van een praktische geschoolde of volgen mbo-opleiding bij de kringloop. Hierin laat de kringloopbranche zien dat zij ook dé werkgever is voor het opleiden van praktisch geschoold personeel. Door de toename van het aantal fietsen-, elektronica-, textiel- en meubel/houtwerkplaatsen is er ook een steeds groeiende vraag naar goed geschoolde vakmensen. De kringloopbranche wil ook dat het opleiden en behouden van vakpersoneel een sociaal inclusief karakter heeft. Een leven lang ontwikkelen (LLO) is een recht voor iedereen. Daarom zet de branche zich in voor het professionaliseren van LLO voor alle medewerkers door de Academie Kringloop Nederland op te richten.

Daarnaast vallen nog ongeveer **8.000 medewerkers (44%)** niet onder een van de PSO- doelgroepen. Deze zeer gevarieerde groep mensen vallen in de categorie 'Vrijwilligers/medewerkers overig'. Hierbij zijn mensen met een taakstraf, maar ook hbo/wo-stagiairs, re-integratie anders dan PSO-doelgroep, PSO doelgroep zonder arbeidscontract, gepensioneerden en anders/regulier. Het label anders/regulier wordt gebruikt als de achtergrond van mensen niet bekend is (of niet wordt bijgehouden). Voor dataverzameling is dat jammer, maar we zien het ook als de kracht van de kringloop: we plakken niet direct een label, maar kijken naar de mens die voor ons staat en zoeken naar een passende plek waar iemand zich kan ontwikkelen en kan bijdragen aan de samenleving.

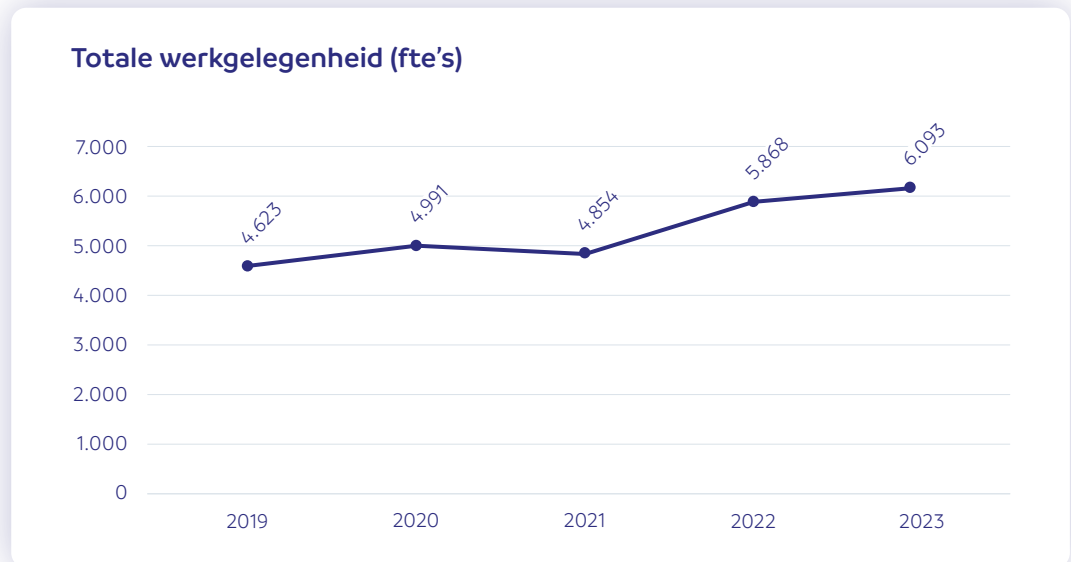
TREND: Het totaal aantal medewerkers op 31 december 2023 is **18.086**; een stijging van **3,7%** ten opzichte van 2022, toen er nog 17.443 medewerkers werkten bij kringlooporganisaties.

TREND: Het totale aandeel van de PSO-doelgroepen in 2023 op het hele medewerkersbestand bij kringlooporganisaties was 37%. In 2022 was dit nog 29%.

De grafiek hieronder toont de ontwikkeling van de totale werkgelegenheid bij BKN-kringlooporganisaties over de laatste 5 jaar.

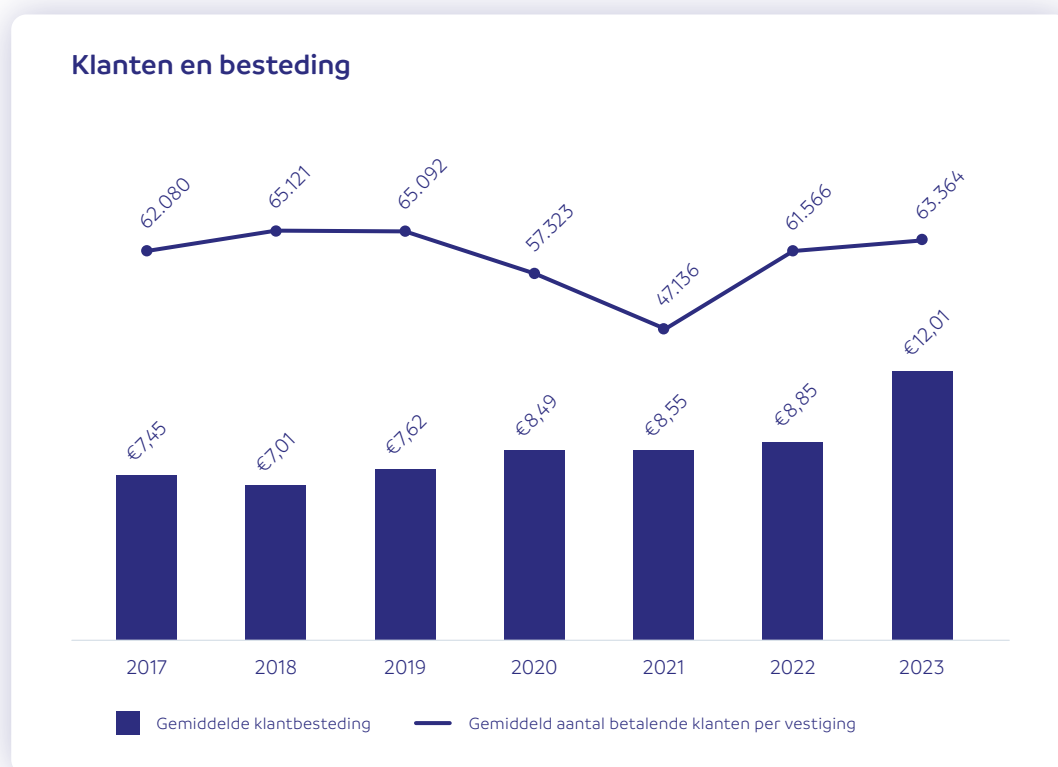

Onder deze verandering ligt ook de groei van BKN als vereniging: van 2019 tot 2023 groeide de branche met **16%**, van 214 naar **248** vestigingen. Daartegenover staat een groei van **4%** in fte's binnen de branche, waaruit blijkt dat kringlooporganisaties aan steeds meer mensen werk kunnen bieden.

Financieel

De totale winkelomzet van bij BKN aangesloten organisaties was in 2023 **188,7 miljoen euro**. In totaal vonden **15,7 miljoen klanten** hun weg naar de kringlooporganisaties die bij BKN zijn aangesloten. Een betalende klant gaf gemiddeld **€ 12** per bezoek uit.

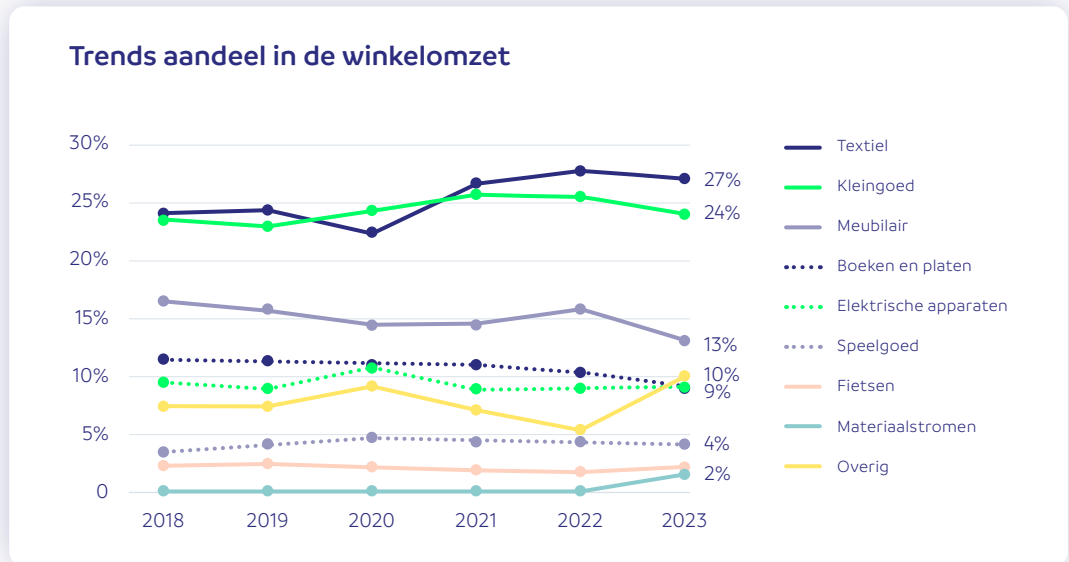
Onder de **gestegen** winkelomzet ligt de stijging van het aantal betalende klanten dat de kringloop in 2023 ontving. Het gemiddelde aantal betalende klanten per kringloopvestiging **steeg** in 2023 met **3%** ten opzichte van 2022 naar **63.364** mensen.

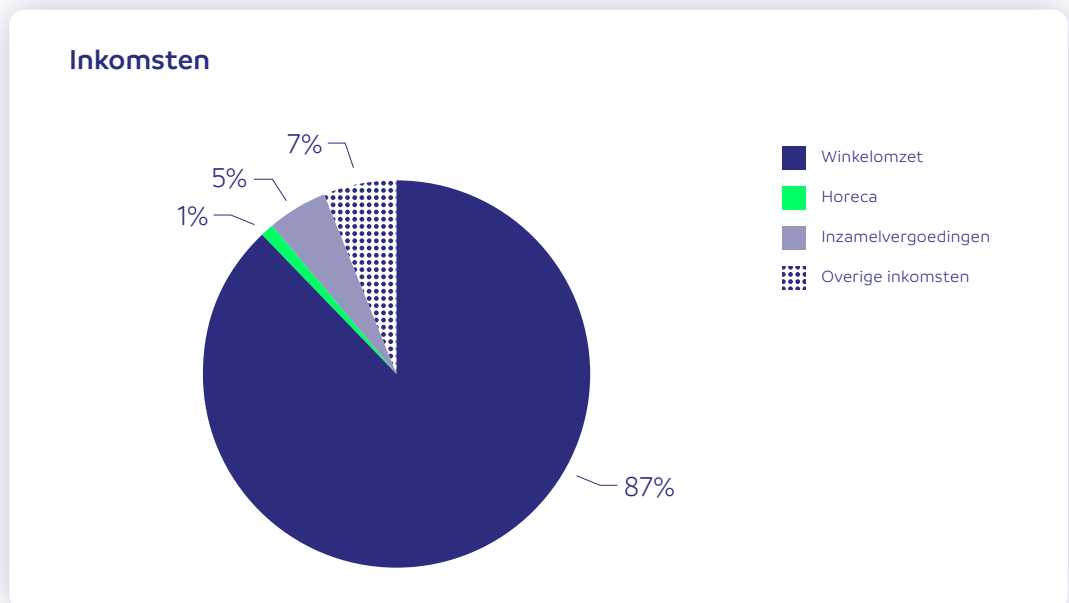
Cijfer

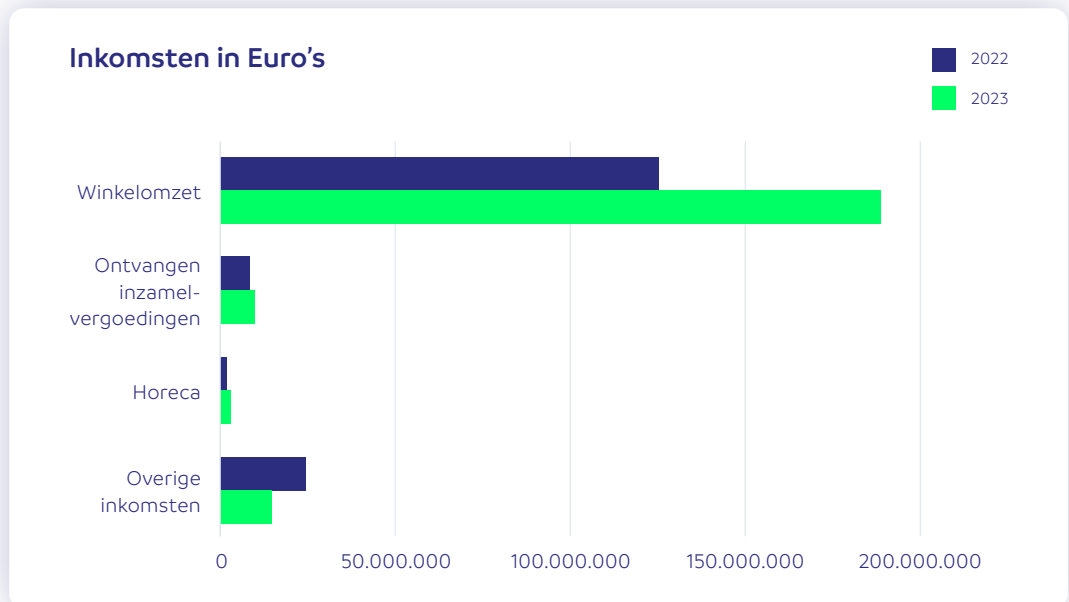
In 2023 kwam **87%** van de totale inkomsten van de kringlooporganisaties uit de winkelomzet.

De grafiek hieronder toont de trends in de opbouw van de winkelomzet. Het aandeel in de winkelomzet van textiel is licht gedaald, net zoals dat van kleingood. Het aandeel van meubilair in de winkelomzet is met 3% gedaald. Dit lijkt vreemd, gezien het gestegen aandeel meubilair in de ingezamelde goederen. Een verklaring is dat het aandeel van de goederenstromen bij de inzameling wordt bijgehouden in kilo's. Een lichte stijging van meubilair levert dus snel een sterke stijging in kilo's op, zeker ten opzichte van textiel. Dat verklaart dan ook dat een stijging in kilo's meubilair zich niet direct terugbetaalt in de omzet. Een kilo textiel levert meer op dan een kilo meubilair.

De onderstaande grafiek geeft weer welke inkomsten de kringlooporganisaties hebben naast de winkelomzet.

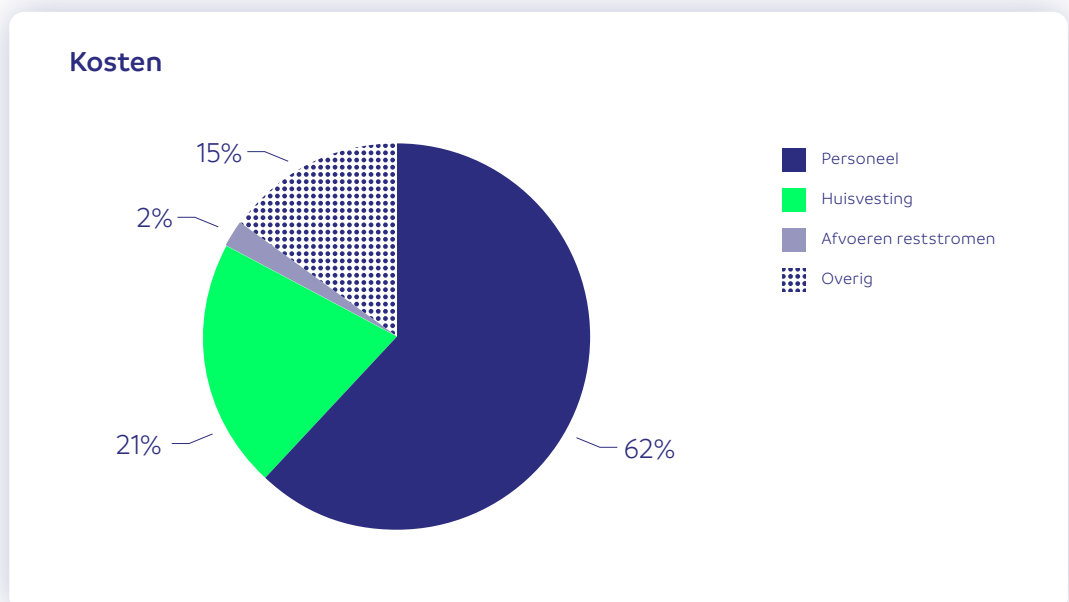

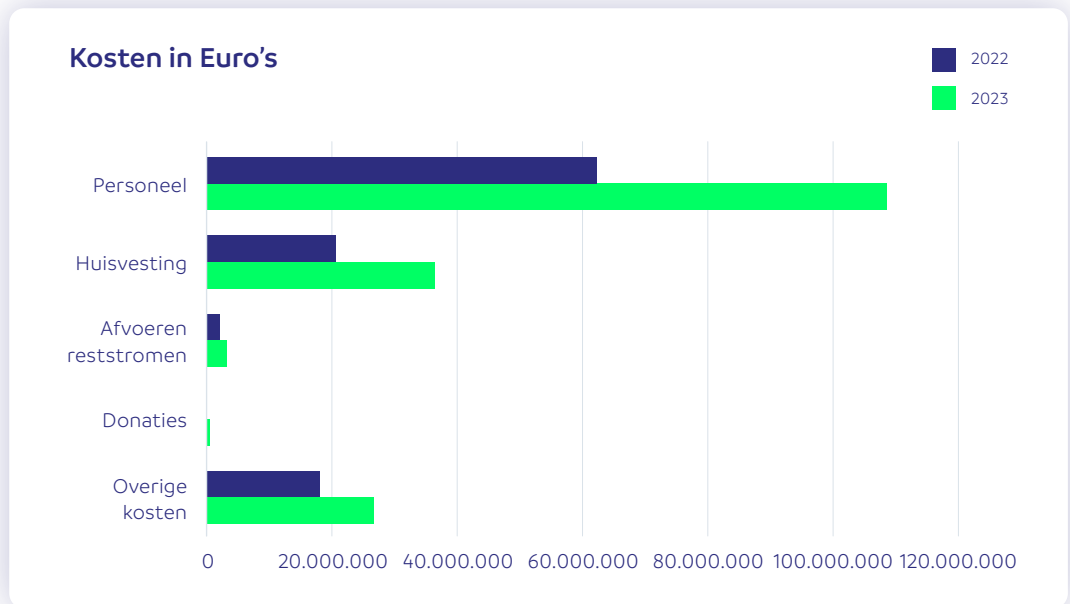

In 2023 kwam **87%** van de totale inkomsten van de kringlooporganisaties uit de winkelomzet. In 2022 was dit 77%. Het aandeel van de inkomsten vanuit horeca is ongeveer 1%.

Het aandeel van *inzamelvergoeding* (de vergoeding die kringlooporganisaties in sommige gemeenten krijgen voor het inzamelen van grof huishoudelijk afval) bleef met **5%** in 2023 **gelijk** ten opzichte van 2022. De inkomsten uit *loonkostencompensaties* voor het werk op het gebied van arbeidsparticipatie worden vanaf dit jaar niet specifiek meer uitgevraagd en vallen onder de **6% overige inkomsten**.

Onderstaand diagram laat de verhouding zien van de gemiddelde kosten van de kringlooporganisaties. De personeelskosten vormen **62%** van de kosten. De huisvestingskosten zijn goed voor **21%**. Het aandeel van de kosten van afvoer van reststromen is **2%** en de overige kosten zijn goed voor **15%** in 2023.

TREND: De verhoging van het wettelijk minimumloon van ruim 10% in januari 2023 zien we terug in de kosten in de kringloopsector, waar veel mensen op of rond het minimumloon werken.

Conclusie

In 2023 zamelden BKN-leden per vestiging gemiddeld 784.907 kilo aan spullen in: dat is meer dan ooit sinds 2017. Dit sluit aan bij de trend dat een steeds grotere groep mensen de kringloop weet te vinden, zowel voor het brengen van spullen als voor het kopen. Die maatschappelijke trend, zien we terug in deze cijfers.

Relatief werden er in 2023 meer meubilair en elektrische apparaten ingenomen dan in het jaar daarvoor. Textiel, kleingoed, boeken en platen en speelgoed liepen in aandeel juist terug. Van alle spullen kon in 2023 meer worden hergebruikt dan in 2022: dat percentage steeg van 48% naar 56%. Mede daardoor belandden er 3% minder goederen bij het restafval. Een weer wat grotere bijdrage aan de circulaire economie, waarin grondstoffen en spullen steeds weer opnieuw worden gebruikt en afval niet meer bestaat.

Naast hun winkelverkoop werken kringlooporganisaties ook aan andere vormen van direct hergebruik. In 2023 verkochten minstens 37 van de 66 kringlooporganisaties spullen online. Daarnaast houden steeds meer kringlooporganisaties zich in werkplaatsen of ateliers bezig met het opknappen, *upcyclen* en repareren van spullen. Het aantal vestigingen met een werkplaats voor elektronica, fietsen, meubel of hout en/of textiel steeg van 22 in 2022 naar 71 in 2023.

Verder werkten er eind 2023 3,7% meer mensen bij de kringlooporganisaties: iets meer dan 18.000. Van die mensen viel ruim twee derde in één van de categorieën 'mensen zonder werk', 'mensen met een arbeidsuitdaging', 'mensen in opleiding' of 'mensen op zoek naar veiligheid'. Ook talrijke mensen vanuit bureau Halt en reclassering, gepensioneerden en andere vrijwilligers en stagiairs vonden bij de kringlooporganisaties een fijne werkplek. Daarmee komt de bijdrage van de kringloopsector aan sociale werkgelegenheid goed naar voren.

Meer spullen en meer klanten, die bovendien meer besteden, betekent ook een grotere omzet voor de sector. Dat zijn mooie cijfers. Tegelijk staan daar stijgende kosten tegenover als gevolg van inflatie en een stijgend Wettelijk Minimum Loon. Dat drukt de marges en daarmee ook de kansen om een nóg grotere rol in hoogwaardig hergebruik en sociale werkgelegenheid te spelen.

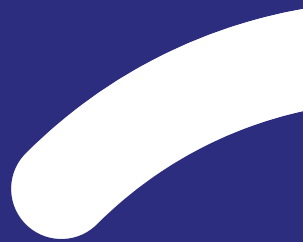
Verantwoording

De cijfers in de Monitor zijn gebaseerd op de 66 kringlooporganisaties met samen 248 vestigingen die in 2023 bij BKN waren aangesloten. Van deze 66 leden hebben dit jaar 56 organisaties, die samen 229 vestigingen vertegenwoordigen, hun gegevens aangeleverd. Via extrapolatie zijn deze gegevens omgerekend naar cijfers die de gegevens van alle bij BKN aangesloten organisaties vertegenwoordigen.

Zonder medewerking van de leden en andere betrokkenen is dit onderzoek niet mogelijk. We danken iedereen hartelijk die data verzamelt en cijfers aanlevert.

Het totale aantal medewerkers, de ingezamelde kilo's, de winkelomzet en het aantal klanten zijn bepaald via extrapolatie. Dat betekent dat de gemiddelden, bepaald op basis van de aangeleverde cijfers, doorgetrokken worden voor de vestigingen waarvan de gegevens ontbreken. Hierdoor kunnen we een inschatting maken van het totale resultaat van alle BKN-leden samen. Tot slot willen we onze speciale dank uitspreken aan Jurrie Zaat en zijn team bij Orcado, die in nauwe samenwerking met ons en onze leden de digitale tool hebben ontwikkeld. Ook dank aan BKN-leden die de tijd hebben genomen en het geduld hebben gehad om de tool te testen en feedback te geven en aan Tamara de Graaf, die dit proces samen met medewerkers van het BKN-bureau heeft begeleid.

Dit jaar zorgde het werken met en wennen aan de digitale tool voor alle betrokkenen voor een extra inspanning. We hopen dat deze inspanning zich volgend jaar terugbetaalt in snelheid en meer gemak in het aanleveren van data. En uiteindelijk ook in steeds nauwkeuriger en eenduidige data die we goed kunnen vergelijken, zodat we trends en ontwikkelingen steeds beter kunnen signaleren en duiden.

Bezoek- en postadres

2e Daalsedijk 6a
(UCo, Utrecht Community)
3551 EJ Utrecht

Telefoon

030 341 00 55

E-mail

info@kringloopnederland.nl

Website

www.kringloopnederland.nl